

A

(Printed Pages 3)

Roll No. _____

A-251

शास्त्रि (तृतीय वर्ष) परीक्षा, 2015

अनिवार्यविषयः

मेघदूतं तथा चन्द्रालोकः (पञ्चमयूखः)

प्रथम प्रश्न-पत्रम्

समयः : घण्टान्नयम्

पूर्णाङ्कः :100

निर्देश : प्रथम प्रश्नोऽनिवार्यः। प्रतिवर्गमेकः प्रश्नोऽवश्यं समाधेयः।

1. अधोलिखितेषु टिप्पणी कार्या : $4 \times 10 = 40$

(क) उपमालङ्कारः।

(ख) याच्ना मोघावरमधिगुणे नाधमेलब्धकामा।

(ग) यक्षप्रिया।

(घ) मेघदूतस्य प्रमुखो रसः।

(ङ) दृष्टान्तालङ्कारः।

(च) कालिदासः।

(छ) उज्जयिनी।

P.T.O.

(2)

- (ज) जयदेवः।
(झ) रामगिरिः।
(ञ) यमकम् ।

प्रथम वर्गः 15

2. अधोलिखितानामलङ्काराणां लक्षणानि प्रदर्श्य तदुदाहरणानि प्रदेयातिन -

- (क) विभावना
(ख) अर्थान्तरन्यासः
(ग) अनुप्रासः

3. रूपकालंकारस्य अप्रस्तुतप्रशंसालङ्कारस्य वा भेदानुल्लिख्य तल्लक्षणोदाहरणानि प्रदर्शनीयानि।

द्वितीयो वर्गः 15

4. विरोधालङ्कारस्य सोदाहरणं लक्षणं व्याख्येयम् ।
5. काव्येऽलङ्काराणां महत्त्वं प्रतिपाद्यताम् ।

तृतीयो वर्गः 15

6. सन्दर्भनिर्देशपूर्वकं श्लोकस्य व्याख्या कार्या-
तस्य स्थित्वा कथमपि पुरः कौतुकाधानहेतो-
रन्तर्वाष्पश्चिरमनुचरो राजराजस्य दध्यौ।
मेधालोके भवति सुखिनोऽप्यन्यथावृत्ति चेतः
कण्ठाश्लेषप्रणयिनि जने किं पुनर्दूरसंस्थे।।

(3)

7. प्रसङ्गनिर्देशपूर्वकं श्लोकस्य व्याख्या कार्या- 15
वसश्चित्रं मधुनयनयोर्विभ्रमादेशदक्षं
पुष्पोद्भेदं सह किसलयैर्भूषणानां विकल्पान् ।
लाक्षारागं चरणकमलन्यासयोग्यं च यस्या-
मेकः सूते सकलमबलामण्डनं कल्पवृक्षाः।।

चतुर्थो वर्गः 15

8. मेघदूतमनुसृत्य 'उपमा कालिदासस्य' इति सूक्तेः विवेचना कार्या।
9. खण्डकाव्यदृष्ट्या संस्कृतसाहित्ये मेघदूतस्य स्थानं प्रकाशनीयम् ।